

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godišnjicu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 8.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaće se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predprijavu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične preplate, biti će povraćena. — Dretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaliti „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Petrogradska vlada riješila se da potpiše mir.

Izjave njemačkog državnog tajnika Kühlmana u Reichstagu.
BERLIN, 20. Reichstag: Državni tajnik Kühlmann, prikazavši na prvo čitanje ugovor o miru, s Ukrajinom, držao je odulji govor, pri kraju kojega pročitao je već javljeni radiotelegram boljševičke vlade, te dodao: Mi smo zamolili petrogradsku vladu, da bi nam dala pisanu potvrdu svog radiotelegrama. Na to smo dobili odgovor, da će ona odmah poslati na naše linije pisanu potvrdu. Prema iskustvima stečenim u našim pregovorima sa Trockijem, ne bih htio da u javnosti se pomisli, da je mir već gotova stvar. O ovoj novoj stvari mi smo stupili u dogovor sa našim saveznicima. Osnov za pregovore ne bi se sklopiti mir sa pučkim povjerenicima znatno su bolji postali, otkad se mir sklopio sa Ukrajinom i otkad je nastao vojnički pritisak. Možemo izreći nadu, da ćemo sada doći k cilju. (Zivahno odobravanje).

Saopćenje o novoj odluci Petrogradske vlade.

BEČ, 20. Doznaje se sa obaviještene strane ovo: Vijede pučkih povjerenika primilo je bez ikakva pridržaja uvjete o miru, što su ih iznijele vlasti četvornog saveza u Brest-Litovskome. Ovaj preokret što se ovako postigao na istoku, ima se zahvaliti jedino vojničkom pritisku na velikorusku republiku, koji se izvršio bez otezanja. Razumije se po sebi, da ova vojnička akcija, kaogod i sve ostalo što se na frontama preduzimalje, bilo je osnovano na sporazumu obju vojnih uprava. Ako se dosad javilo jedino postupanje njemačkih snaga, to proizlazi iz činjenice, što težište austro-ugarskih bojnih snaga leži na južnom dijelu istočne fronte. Na sjeveru od Priparta nalaze se samo njemačke čete; i u času kad su se akcije preduzele, bilo je s obe strane Rovnoske željezničke pruge jedino njemačkih četa na raspolaganje. Akcija naših četa odvisti jedino od lokalnih situacija i od grupiranja bojnih snaga.

BERLIN, 21. Glasa se, da su se ruski pučki povjerenici jučer odazvali pozivu, da pismeno potvrdje svoju ponudu mira. Odnosno pismo prešlo je njemačke linije. Ovo bi poreklo glas, koji se već nekoliko dana pronomi o padu Trockijeve i Lenjineve vlade.

Napredovanje njemačke vojske u Rusiji.

Izvjestaj njemačkog velikog glavnog stana.
BERLIN, 21. Wolff Bureau javlja: Istočno bojište: **Vojna skupina generala Eichorna:** Naše pukovnije krenuše sa otoka Moona. pregioše preko smrznutog Sunda i ugjoše u cu-

Za hrvatske tradicije o našem moru i primorju.

Prinosi s otoka Brača. piše R. B. Krunoslav.

1. Pomorci.
Na podnevnj strani otoka Brača, ispod Vidovice, najvišeg brda na Dalmatinskim otocima, (784 m.) a uza samo more, pruža se lijepa varoš Bol. Broji oko 2500 duša. Nekad grčka naseobina, bijaše u IX. vijeku pomorsko uporište Peretvana u njihovoj borbi protiv Mlečanima. Usljed čestih provala Saracena mjesto je dosta trpjelo, pak tek u XV. v. poče da jače napreduje.
Tome napretku dosta doprinese pomorstvo, koje se ubrzo tako razvi i procvate, da si početkom prošloga vijeka mogao nabrojiti u boljskoj luci preko 15 brodova duge plovidbe, s kojima se plovilo i trgovalo po atlantskom oceanu te Crnom i Sredozemnom moru.
Na njima bijaše valjaniji i dobrih kapetana, osobito iz obitelji Lode, Hranotić, Nikolorić i Jelčić. Megjutim parobrodi uništiše brođove na jebra, te na taj način i boljsko pomorstvo ode netragom. Ipak pomorski zanat ne napusti se sasvim, jer i danas mnogi mladić već u najranijoj mladosti ide na more. „Išo je u karavonu“ ili „Navigo“, tako su ti prije rata obično odgovarali roditelji i svojta, kad bi ih zapitao, gdje im je sin ili brat.

honsku, zapremiše Leal. Za svog napredovanja duž Riški zaljev stigle su u Pernau i Lemsal. Kod Lemsala došlo je do kratkog boja, u kojemu se zarobilo 5500 ljudi, i otelo 20 topova. Prešlo se preko Wenden. Naše čete se nalaze pred Volmarom. Između Dvinskog i Dinska prodiremo dalje prema istoku.

Vojna skupina Linsingenova:
Kretnje napreduju. Na svoj fronti zapremljena su važna željeznička i cestna središta. Rovno bje pročišćen od neprijatelja. Dijen se još ne može prilično pregledati. Dosad je javljeno da se zarobilo: jedan zapovjedajući general, više divizijskih zapovjednika, 425 oficira, 8.700 momaka, i da se otelo plijena: 1.353 topa, 120 mitraljeza, 3000 do 4000 kola, željezničkih vozova sa nekih 1000 vagona a ima ih nekoliko kreatih živežem, letjelica i drugog nepreglednog ratnog alata. Sa ostalih bojišta ništa novo.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.
Izvjestaji austrijsko-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 20. i 21. februara nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

Talijanske letjelice nad Innsbruckom.

INNSBRUCK, 21. Jučer popodne četiri neprijateljske letjelice, jedna velika bojna letjelica mitraljezom oboruzana, i tri nosilice bombi, dolazeći sa juga, preletješe, preko Innsbrucka te bacise od prilike 8 olakih bombi od 10 do 25 kilograma, među kojima tri požarne bombe. Bombe su prasnule nanijevši materijalni šteta na više mjesta u gradu. Bilo je i ljudskih žrtava: jedna je žena ubijena, dvije su osobe znatno ranjene a više njih lako. Bojne letjelice spustile su se na 300 metara od zemlje, te stale tuzi iz mitraljeza dva, srećom, prazna ranjenička voza Malteškog reda. Ovo djelo počinise s uspjehom neprijatelji koji se tobože bore za kulturu i čovjstvo, i to usprkos obilježju koje se iz daleka vidi na krovu tih vozova, tako da je više zrna pribilo krovove na kolima.

ZASTUPNIČKA KUĆA.

Rasprava o privremenom proračunu.

BEČ, 20. Danas započeto prvo čitanje privremenog predračuna dalo je povoda strankama, da zauzmu stajalište prema ugovoru o miru s Ukrajinom.
Götz, pročelnik poljskog kluba, protestovao je u ime svog kluba protiv ustupanja Cholmskog kraja Ukrajini, te izrekao želju, da se pitanja o granicama između Ukrajine i kraljevine Poljske riješe sporazumom između njih samih i bez učestvovanja trećih; na kraju poručio je ukrajinskoj pučkoj republici želje poljskoga naroda.
Poljski socijalni demokrat Daszynski kritikovao je Brest-Litovski ugovor te rekao, da će jednom biti između Poljske i Ukrajine drugi Elsass-Lothringen.
Ukrajinc Kostlevicki obradovao se pravu samoodregjivanju, koje se priznalo kad se sklopio mir s ukrajinskom republikom. Protestovao je protiv mišljenja Poljaka, da se mir sklopio na štetu poljskog naroda i da Poljaci tobože imaju pravo na Cholmsku Krajinu.
Češki socijalni demokrat Winter reče, da prepiranje između Poljaka i Ukrajinaca o ugovoru mira s Ukrajinom dokazuje nuždu, da narodi učestvuju u pregovorima o miru.
Za Winterova govora, češki socijalni demokrat Soukup oslovio uvredljivim riječima delegata Sevruka, koji je sjedio na galeriji. Protiv toga oštro protestovao ukrajinski zastupnici Tilkovski i Singalevicz, dok potpredsjednik Tušar pozove na red Soukupa, požalivši da se vrijeđaju predstavnici srijateljene države.
Waldner je odobravao, u ime udruženja njemačkih nacionalnih stranaka, mir sklopljen s Ukrajinom, ali požali što Poljaci, ne obzirujući se na žrtve što su centralne vlasti primijele oslobodjenju Poljske, ne podreguju svoje posebne nacionalne interese najvišim državnim interesima. Govornik ponovo izreče povjerenje u ministra spoljašnjih posala, priznavši njegovu žilavu politiku, te isporuču ukrajinskoj republici pozdrav i želje Nijemaca.
Adler, njemački socijalni demokrat pozvao je vladu da ispusti sve ono, što bi se moglo uzeti kao upletanje u poslove ruskih naroda; osobito pak opomenu da se treba čuvati pačenja u spor između Velike Rusije i Ukrajine. Na kraju izjavi, da njemački socijalni demokrati ne mogu glasovati za privremeni predračun, jer neće da preuzmu odgovornost za rat.
Na kraju sjednice Kuća je odlučila, na prijedlog čeških agraraca, da se vojnom odboru dade rok od četiri nedjelje da izvjesti o cesarskoj naredbi 1 maja 1915 da se dužnost ustaške službe protegne na ljude od 42 do 56 godina. Prije toga bio je dogovor ministra predsjednika i ministra za zemaljsku obranu sa raznim parlamentarcima o tom pitanju.
BEČ, 21. Nastavlja se prvo čitanje privremenog predračuna.
Kršćanski socijalac Hauser odbija najodlučnije razlaganja poljskih govornika protiv grofa Czernina i uznosi Czerninove zasluge, koji je otvorio vrata miru. Što se tiče želje da se otpuste starija godišta, govornik kaže, da je jučer o tome govorio s Cesarem. Cesar mu je naložio da reče Kući, da on ništa ne želi toliko, koliko da se s momčad što je moguće prije otpuste. (Burno od-

Po moru su dosta lijepog novca zasluživali i kući slali, ali tu se višeputa nije znalo štediti, pak otuđ i nastal poslovice: „Mlòd mornar, stòr prosjak“.
Zaštinitik pomoraca je sv. Nikola. (sv. Mikula Putnik). U mjestu ga uvelike štiju i kad prijeli nevera i zlo vrijeme u pomoć zazivlju. O njemu ima i jedna pjesma, koju u cjelosti prenosim, kako sam je čuo od 65 godišnjeg težaka Antuna Kraljevića.

Sv. Mikula i huđa stvar.
Sveti Miko tvrdo spi,
K' njemu Anđel doleti,
U snu Mikulu navisti:
„Ustan! ustan! Mikula!
Uzmi brađvu i testicu,
I polazi u goru,
I posliži jelicu,
I učini na troje.
Od jeđnoga barčicu
Od drugoga vesalca
Od trećega temunić.“
Ka' se izbudi Mikula,
Po naredbi Anđjela,
Uzme brađvu i testicu,
Pa polazi u goru,
I posliže jelicu,
Učinio na troje:
Od jeđnoga barčicu,
Od drugoga vesalca,
Od trećega temunić.
I otiđe niz more,
Ukarcu sto i trideset duš'.
S kralja zove Marjia:
„Ukarcaj me, Mikulo.
Moja vlati jidarca,
Moje rukle vesalca.“
Kađ to začu Mikula,
On ukarcu Marjiju,
I otiđe niz more.
Doziva ga huđa stvar:
„Ukarcaj me, Mikula,
Ja san čovik kao ti,
Kađ si čovik kao ja,
A ti reči: Marjia,
A on reče, barjila,
A ti reči: Sveti Duha,
A on reče: „Ti si Mikula gluha“
Kađ to saču Mikula,
Hvata ga za pete,
Pa ga niz bandu potrese,
Hvala ga za usi,
Pa ga niz bandu podmaši.
Kuđ Mikula udaraše,
Vatra živa skakaše,
Kuđ Mikula hogjaše,
Slava Bogu bugjaše.

Ova pjesma podsjeća na sličnu pjesmu, koju je matica Hrv. izdala u svojem „Zborniku narod.“

stavanja trećih; na kraju poručio je ukrajinskoj pučkoj republici želje poljskoga naroda.

Poljski socijalni demokrat Daszynski kritikovao je Brest-Litovski ugovor te rekao, da će jednom biti između Poljske i Ukrajine drugi Elsass-Lothringen.

Ukrajinc Kostlevicki obradovao se pravu samoodregjivanju, koje se priznalo kad se sklopio mir s ukrajinskom republikom.

Češki socijalni demokrat Winter reče, da prepiranje između Poljaka i Ukrajinaca o ugovoru mira s Ukrajinom dokazuje nuždu, da narodi učestvuju u pregovorima o miru.

Za Winterova govora, češki socijalni demokrat Soukup oslovio uvredljivim riječima delegata Sevruka, koji je sjedio na galeriji. Protiv toga oštro protestovao ukrajinski zastupnici Tilkovski i Singalevicz, dok potpredsjednik Tušar pozove na red Soukupa, požalivši da se vrijeđaju predstavnici srijateljene države.

Waldner je odobravao, u ime udruženja njemačkih nacionalnih stranaka, mir sklopljen s Ukrajinom, ali požali što Poljaci, ne obzirujući se na žrtve što su centralne vlasti primijele oslobodjenju Poljske, ne podreguju svoje posebne nacionalne interese najvišim državnim interesima.

Govornik ponovo izreče povjerenje u ministra spoljašnjih posala, priznavši njegovu žilavu politiku, te isporuču ukrajinskoj republici pozdrav i želje Nijemaca.

Adler, njemački socijalni demokrat pozvao je vladu da ispusti sve ono, što bi se moglo uzeti kao upletanje u poslove ruskih naroda; osobito pak opomenu da se treba čuvati pačenja u spor između Velike Rusije i Ukrajine. Na kraju izjavi, da njemački socijalni demokrati ne mogu glasovati za privremeni predračun, jer neće da preuzmu odgovornost za rat.

Na kraju sjednice Kuća je odlučila, na prijedlog čeških agraraca, da se vojnom odboru dade rok od četiri nedjelje da izvjesti o cesarskoj naredbi 1 maja 1915 da se dužnost ustaške službe protegne na ljude od 42 do 56 godina.

Prije toga bio je dogovor ministra predsjednika i ministra za zemaljsku obranu sa raznim parlamentarcima o tom pitanju.

BEČ, 21. Nastavlja se prvo čitanje privremenog predračuna.

Kršćanski socijalac Hauser odbija najodlučnije razlaganja poljskih govornika protiv grofa Czernina i uznosi Czerninove zasluge, koji je otvorio vrata miru. Što se tiče želje da se otpuste starija godišta, govornik kaže, da je jučer o tome govorio s Cesarem. Cesar mu je naložio da reče Kući, da on ništa ne želi toliko, koliko da se s momčad što je moguće prije otpuste. (Burno od-

pjesama) pod naslovom: «Sv. Nikola i huđoba»¹⁾, premda se od nje dosta razlikuje.

Kletve.

Ružna je mana naših pomoraca, da premda bogobolazni, više puta ružno psuju i proklinju, prema onoj narodnoj: «Gđje Bog sagrađe crkvu, vrag kapelicu.»²⁾ Od kletava su najobličnije ove: More te izilo. - Morska te pučina izila. - More te potopilo. - U moru ti postea bila. - U morskoj ti pučini kosti ostale. - Morski te valovi primećali. - Ovi te kròj ne pusti, a oni te ne ćapò. Ne uzdržalo te ni more ni kròj. - Ova zadnja kletva, po narodnom pričanju, ovako je nastala: Učinila velika nevera. Neku ženu zatekla na putu i ona će, da se svrati u kuću svoga sina. Ali sin je od sebe otjera. Marjka će mu na to: «Ne uzdržalo te ni more ni kròj. I kad umre, pokopaše ga, ali ga zemlja izbacì. Tađa ga bacise u more, nu ni more ne htje da ga primi i tako osta nezakopan. - Iznijeh ovo jer isti motiv, samo duže i potresnije obragjen je u poznatoj nar. pjesmi «Prokleti Duka Šetković»³⁾.

2. Ribari.

Uz pomorstvo i poljođjelstvo, glavno zanimanje Boljana je ribarstvo. Kako je tvrđ kruh ribarski, najbolje znadu oni sami, zato i pjevaju:

¹⁾ Viđi: Hrv. nar. pj. Junačke pjesme, knj. I. Uredili D.r. I. Broz i D.r. Stj. Bosanac. Izdali M. H. Zagreb 1896 str. 24.
²⁾ V. Luć 1916-1917 str. 57.
³⁾ V. spomenuti Zbornik M. H. knjiga I. str. 112.

bravanje). Mi se uzdamo u cesarevu riječ — nastavi govornik —; on je plemenit, velikodušan čovjek, koji se ne raduje prolijevanju krvi i kojemu nije do toga da se rat ni za jedan čas produži. Mi se u njega uzdamo i u njegova ministra spoljašnjih posala Czernina; oni će nam donijeti što je prije moguće opći mir i opće razoružanje. (Zivahno odobravanje na ljevici i kod Ukrajinaca).

Što se tiče odobravanja privremenog predračuna, govornik kaže: Ugrožavanje privremenog predračuna znači ugrožavanje parlamenta; stoga kršćanski socijalci glasovaoše za predračun. (Zivahno odobravanje i pljeskanje.)

Ministar predsjednik vit. Seidler osvrće se na jučerašnje govore poljskih zastupnika, te nasred živog odobravanja ljevice odbija najoštrije napade na njemačko carstvo, koji su već jučer bili pravo označeni sa nadležne strane u ovoj Kući. Ovi napadi produžuju rat, jer pružaju hajkašima u protivničkom taboru argumente protiv složnosti središnjih vlasti. Bogu hvala, naš odnos prema saveznicu, koji se kao takav sjajno prokušao u sva vremena i poglavito u oluji ovog svjetskog rata, odveć je uzvisiti i tvrd, da bi onakove podvale mogle naškoditi njegovoj bistrini, toplini i srdačnosti. Na isti način ministar predsjednik odbija uvrede učinjene Ukrajinskoj državi, s kojom smo u prijateljskim susjednim odnosima tjem što je uvrijeđen njezin predstavnik, te stvar najživlje žali. (Zivahno odobravanje i pljeskanje na ljevici).

Trestić, Hrvat, pobija stanovište grofa Czernina prema pravu samoodregjivanja austro-ugarskih naroda, te izjavljuje, da će se lužni Slaveni držati pošto poto nacionalnog programa.

Dogačnik, Slovenac, kaže, da i koruški Slovenci žele, u smislu južno slavenske deklaracije, da se pridruže jugoslavenskom kraljevstvu pod habsburškim žezlom.

Isopescul-Grecul kaže, da su Rumunji vjerni kao i dosad Celaru i domovini. Bukovinski Rumunji traže pravo nacionalnog samoodregjivanja u okviru monarhije.

Viškovski, češki agrarac, protestuje protiv sumnjičenja, da se Česi svojom rezolucijom prizivlju na neprijateljsko inostranstvo. Želi Ukrajinca sa strane Češke najbolji uspjeh. Ipak Česi nemaju povjerenja u ukrajinski mir, kaogod ni u one, koji se za njim kriju.

Wassilko, Ukrajinac, kaže da je pravdom ono što su centralne vlasti riješile u ugovoru mira s Ukrajinom, i da o ugnjetavanju Poljaka ne može biti zbor. Poljske tužbe na njemački militarizam sasvim su neopravdane, jer poljsku grudu Nijemci su izbacili iz ruskih čeljusti. Iznosi traženje Ukrajinaca da budu jedno samostalno tijelo u granicama monarhije.

Daredna sjednica sutra.

«Ginice loveći,
Dobra steći ne ću.
Od trinašte giric'
Jedno me dohòdi,
A kad dojdèn doma,
Plišta ne nahòdin.»

A djevojka pitajući u majke dragoga porugljivo, kaže: «Za ribara, moja ma, moja mama, ne ću ga ja; jerbo ribar šje šete (šromah, neimućnik) i on tuma španjulete. Ne ću ga ja, majko moja.»

Pak upravo zato jer siromašnim svojim zanatom mučno može da prehrani sebe i obitelj zovu, bolski ribar nikad ne počiva.

I zimi i ljeti uvijek je na moru, bilo da baca vrše i parangale, bilo da mrežom zapasuje ili da se u barci s ostima uza sami kraj šulja.

Mreža ima svakovrsnih a najveće i najglavnije su dvije: «migavica» ili «trata» i «litnja mriža», «litnja trata» ili «srdelara». Migavicom se lovi u svako doba i svaku ribu, u manjoj mjeri; polande (palamide), komarče, barbune i t. đ.

Prvim mrakom mjeseca aprila počinje ljetno ribanje pod svijećom. Svijetli se «treći đon po tundi» (po uštapu), jer valja da bude bar jedan sat mraka, ako se hoće da zavrže mreža.

Četiri su glavna, zakonita mraka, i to u mjesecima svibnju, lipnju, srpnju, kolovozu, a dva mraka, naime u travnju i rujnu zovu se «venturini», jer su izvan zakona i ne spađaju pod «bruškít». Ljetnom mrežom love se najviše srdelje, zatim skuše i lokarđe. Obično u svibnju ribolov je najobilniji,

I tako postaju u inostranstvu, — i u nuzgrednim platinjima — kriva uvjerenja o našim pravim prilikama. — Na žalost dok mi naše narodno blago zanemarujemo i puštamo da gine i da ide u zaborav, po našim primorskim gradovima, po našim ovecim otocima kupilo se sve do nedavna i paljetkovalo reвно sve što nije bilo domaće: najkržljivije talijanske pjesnice, pričiće i najsićušnije uspavanke, koje su u nas dolutale iz Italije; i to se sve lijepo i stručnjakom vještinom objelodanjivalo u stranim novinama i revijama i tako, našim nehajstvom i na ovom polju, sami doprinosimo utvrdjivanju krivih nazora o narodnosti naših obala. (Op. Ured.)

5. Morske vještice.*

Narodna primorska gatka, priprićo mi Dn K. V. «Jedan kapetan na Pelješcu imao mater i ženu. Obe su bile vještice. On se spremao na put; a kad

* Po dalmatinskom primorju, a navlaš po našim otocima ima mnoštvo priča o vješticama, o njihovom pomorskom i prekomorskom putovanju, u opće o njihovom utjecaju na svagdanje prilike mornarskog i ribarskog života. Na žalost

Kad je «gornjo voda» jugo će i ribe ne fali, dok «donjo voda» naviješta «tarmuntónu» ili «maštroj» i rastjera ribu.
Kad su velike «bote» (valovi), onda more «buca». — U moru se danas gotovo svak kupa, osim starijih ljudi i žena. U kupanju uživaju osobito djeca. Da istjeraju more, koje im je ušlo u uho čine ovako: uzmu dvije pločice, jednu pritisnu na jedno uho a drugu na drugo. Onda okrećući glavom

¹⁾ Kad zvijezda «preleti», kaže joj se: O ti zvijezdo, kò letiš, podaj meni što želin; ča očima vidin, do rukami stvorin!

njsku godinu od
marča (147) naj-
ca u Dalmaciji
god. u čekovni
ačeno je kruna
položeno kruna
394.730.42.
ancesco, ebbro
padre Vincenzo
ministro provin-
malattia nella
rimonia presero
metropolitā dr.
zzati e collegial-
Metropolitana,
ella città, inter-
endere al pio e
di affetto. Il
a, entrato nel-
re nei conventi
togo cara e be-
candò, da sem-
onno continuo di
preposito, e di
conforti spiri-
tuali lavori rac-
le non comuni
a francescana e
e rimpiangono
sempio di una
profonda. Pace
ke bolesti, za-
reglednik u Zre-
nik; dobar to-
obi nesmiljena
i prijateljskom
an sprovod, na
ijateljeli i znanci
je u Zemaljskoj
nivotu, spokojan
nirovljeni žup-
ik je bio duše-
te, od svakoga
kojem su su-
i znanci po-
je u Spljetu u
i tajnik vrličke
i narod ga je
oštenja, domo-
no. Bio je de-
odnom zastup-
ođe a mnogo
iže mu pokopi-
skog biskupa
tvu i puku.
biskupije do-
nj, dubrovačkog
ovori o u h va-
slovnu krepost,
mu riječ bude
ojna. Na kraju
ojima današnji
već dobar dio
o: da je u jedni
o i oslabio pouz-
ak način, da iz-
avi uzrok je već
nik u svojoj prvot-
a ljudska. Mnogo
uje na tolike mo-
današnjem ratu
širi grijeh i onih
a Bogu o težini
Lib-
metez, samo treba
a nam treba
je moliti.
e, — na ovom
getući znade i zlo.
današnja bura,
a krivih pojmovna,
sude, koje su se
bit će ozbiljna
vladarima ovog
atska uzajamnost
iva. Pedajmo se
varavog svijeta
moralnom radu,
svoji katolički
Miha Skvrce
ele majke Jele,
vlima. Ožalo-
oroj pokojnici
offereje mel-
Medici, buona,
ova da lungni
o ed energia
ettuosa attese
ono di decoro,
one vivissima.
erdita acerbis-
ongiunti le
mani alle ore
om-
orotnička ra-
uđenim dvo-

rom le molbe, protiv trgovcu u Dubrovniku Albertu Eskenazi radi zločina podmićivanja i potajne pri- bave gvozdjarijskih i inih sitarija na štetu trgovca Pava Stjepović-Dabrovića.

Pređsjedao je viši pokr. savjetnik Costa, a državni odvjetnik Dr. Učević branio optužbu, dok je okrivljenika branio odvjetnik Dr. Knežević a oštećenu stranku Dr. Podić.

Učin: — Godine 1916 obolio je naglo i sa opas- nošću trgovac gvozdjarija i vlasnik pogrebnog predu- zeća P. vo Stjepović-Dabrović, te je cijeli svoj rad ostavio u rukama neiskusne žene, nepuće presvi. Biskupa Dr. Martelčića i sluge, dotično trgovačkog oamnesesodisnjeg pomoćnika Dika Ljubića iz Maj- kova, općine Orašac. Za njegove odsutnosti, Eske- nazi bi bio pribavio i dovukao u svoj dućan raznih potrepnosti za svoj dućan, koje bi, pomoću i sa znanjem samoga Ljubića primio i izložio na pro- daju. Kad je Stjepović-Dabrović ozdravio i po- vratio na svoju radnju, opazio je da mu u magazinu fali toliko stvari, otk u knjizi izdatka nema nigdje zabilježeno, da bi njegova supruga ili pomoćnici bili prođali te predmete. Nakon toga opazi on u izlogu trgovine Eskenazi-a neke svoje stvari, te, pošto se je dobio obavijestiu, podnese izjavu proti rečenomu pomoćniku i trgovcu Eske- nazi-u. Dvije se je godine otezala ova stvar, te je tek sada pod ovim protičnim zasjedanjem bila dovršena. Unatoč dokumentiranim dokazima optu- ženika Eskenazi, sudbeni je dvor su 10 proti 2 glasa pronašao krivim zločina Eskenazi-a i maloga Ljubića, te je prvog osudio na 1 godinu teške tam- nice i na naknadu štete nanese Stjepović-Da- broviću, a Ljubića na 8 mjeseci zatvora, ubrojiv mu u ovu kaznu 5 mjeseci izvršenih u preventiv- nom zatvoru. Megjutim je mali Ljubić otpustovao na naknadnu vojničku pregledbu.

Društvo gospogja za zaštitu djece u Spljetu.

Pišu nam iz Spljeta, 18. o. m. Društvo gospogja za zaštitu djece imat će svoju glavnu godišnju skupštinu dneva 28. o. mj. u Foyeru općinskog kazališta u 5 sati 1/2 popodne sa sljedećim dnevnim redom:

- I. Pozdrav predsjednice. — II. Izvještaj tajnice.
- III. Izvještaj blagajnice. — IV. Izvještaj revizorica.
- V. Izbor odbora. — VI. Eventualia.

Mole se gospogje članice i gospoda članovi da izvole prisustvovati u što većem broju.

Ubio vuka.

Pišu nam iz Muća 14. U našoj krajini vukovi su se već udomacili, te pastirima dnevno otmiju blago. Prije tri dana Ante Vlaićević nalazio se je kod blaga izmegju kuća Vlaićevića i Vulića, a imao je nešto stare puške. Ođjednom ugleda vuka koji je trčao prema njemu razvaljenih gubica. Ante, do- bar lovac, naperi pušku i opali, te ga rani, jer prah od mine ne daje jakosti, a bilo malo i olova što ga je izvađio iz neklih starih vrata. Vuk zavije ne- koliko puta, da počme bježati, ali malo, jer ma- laksao, i zavukao se pod jedan zid ceste. Vlaićević poleti kuci, gdje je imao još nešto bumbardaša, kada je minavao kamenje, pa pohita do vučine, te ga sada i ubije. Prije bi dobio nagradu ko bi ubio vuka. A da bi imao narod praha i olova, oslobodio bi krajinu od ove zvjerađi.

Promet i trgovina.

Poštanski saobraćaj u istočnoj Galiciji. U istočnoj su Galiciji preuzeli: listovni sa- obraćaj uredi Baworow, Przybyglow b. Tlumacz, Proszowa i Kasperowee; listovni i novčani sa- obraćaj te saobraćaj vrijednosnih pisama uredi Sienkow b. Radziechow i Stojanow; saobraćaj vrijednosnih pisama uredi Borszczow i Mielnica; ograničeni paketni saobraćaj uredi Duplska, Ko- ropiec, Przybyglow b. Tlumacz, Siemilowce, Sinkow b. Korolowka, Stojanow i Uscieczko; privatni br- zozajvni saobraćaj ured Lubien Wielki.

Poštanski saobraćaj u Bukovini. U Bukovini preuzeli su poštansko naputnički saobraćaj ured Doroschoutz, listovni i novčani saobraćaj te saobraćaj vrijednosnih pisama uredi Millie i Walawa; listovni i poštansko naputnički saobraćaj uredi Babin i Zastawna; ograničeni paketni saobraćaj uredi Babin, Iwankoutz, Ploska i Zastawna.

Primanje paketa za Tursku. Drimanje paketa za Tursku sada je opet do- pušteno, ali sa ograničenjem, da svaki pošiljač smije predavati dnevno kod jednog te istog po- štanskog ureda najviše do 10 poštanskih paketa ili 2 poštanska teretna predmeta.

KNJIŽEVNOST

Proslava stogodišnjice Petra Preradovića. Na 19 marta navršuje se stotinu godina, kako se je rodio u selu Grabovnici slavni hrvatski pjesnik Petar Preradović, pa je društvo hrvatskih knjiže- vnika u Zagrebu odlučilo, da se stogodišnjica nje- gova rođenja što dostojnije proslavi i za to je po- zvalo predstavnike svih hrvatskih kulturnih društava i skupina, da zajedno s njim porade oko toga, da proslava bude dostojna velikoga pjesnika.

Umjetnost.

Izložba Silvija Bonaccia u Sarajevu. Akademski slikar Silvija Bonacci, rođom iz Splita, a dušom i osjećajem Hrvat, istupio je pred Sarajevsku publiku, prvi put, kolektivnom izložbom rada, produkta svoga talenta i umjetničke svoje duše. Zaštem po prvi put kolektivno, jer ga i prije vijesmo tu i tamo zastupana na izložbama sa pojed- inim radovima.

Koliko je god buran život mladog umjetnika, kojemu u tek 24 godine, toliko opet njegovo umjeće dobiva stalne oblike.

Bonacci pokazuje se u svojoj izložbi svestran, tako, da nije moguće zamjetiti jednu posebnu umjetničku granu, kojoj bi posvetio više pažnje, na štetu drugih. Na taj način proizlazi njegova izložba kao potpuni prikaz umjetnika, koji je na putu da se razvije do savršenstva.

Ovo moia mišljenje opravdavaju same izložene slike: marine, pejzaži, p rtreri, nature morte i slično, koje sve go- vore za svestranost umjetnika i za jačinu njegova kista. Sa slikā ođsjeva takogjer živa volja za usavršavanjem, marljivo- st potencirana iz koje se ni ne zamjećuje neka mala nervoznost, kojom su pojedine slike stavljene na platno i istančani osje- ćaj umjetnika.

Kazivita, koji se opazili može, promatrajući slike kro- nološki prema izradi, pokazuje nam svađaniji napredak u kombinaciji boja, tehnici, plastičnom prikazivanju i u komple- tivnom umjetnikovu nazrijevanju svijeta. Slike ođlikuju po- sebnom mekoćom, koja sliči finoj svilii, zivalnošću boja i ne- nadkriljivom kombinacijom svijetla. Umjetnik voli prirodu i ži- vot. Priroda mu je sa ogromnošću svoje ljepote otvorena knjiga iz koje čita on najljepša izabrana mjesta, dostojna da pristanu u najotmjeniji album memoira i u najfiniji parlimirani salon. Svotom mu je učitelj, koji ga vodi ulicom, salonom i na- puštenom zibrom, da tu svugdje nagije i izabere sebi tipove, dostojne da im kistom duše udahne život. I zalo ne voli on slika ti sve i svakoga. Svaki tip i svaki komad prirode treba da ima nešto karakteristična u sebi, u čemu on može da ođ- razi stvaralačku snagu i jakost, i da mu dađe potpuni i isti- ski život. Umjetnik je ljubavli, velikim zanimanjem i velikom ljubavlju radi on svoje slike. Iskrenošću srca podaje im tako ljubene vanjske izražaje, kao da bi rekao, da su to komadi njegova srkava a ujedno dobrog i milosnog srca. On živi sa svojim slikama, jer mu je u njima radost, veselje i potpunost života. Nu, uza sve to voli on naravi, kao najljepše, najduže i najprostranije od svega što u moru i prirodi razmatra. Nije- govu ljepotu poznaje on u tancine i u času, kao se jutro raga, pa snopovlje jutarnjeg svijetla lomi kroz njegovu površinu i onda kao se uzibava, kad se mirno raspruži i kad se plaćem djeteta uvlači u škrapu i morske naprave. I jest najbolji kod slike mora... Druga, da se kao izrazim grana njegova umjeća, jesu portreti, koji uz more nose barjak na izložbi.

Njegov način portretiranja je osobit, umjetnički i impre- sionistički momenat, kao ođziv duše i unutarnjosti naslikanog portreta. Zato i radi on svoje portrete brzo, kratkim i osjeće- nim potezima, crtama zaobljenim, iz kojih proizire stalna ruka izvanrednog crtača. Ovo su ođmovi koje ponesoh sa izložbe, gledajući je onako kao cjelinu. A sada ću da sv alim pozna- nost na pojedine izložene slike, koje potrebuju osobitu pažnju. Oo svih izloženih portreta najviše se dojmilje svojim otmjenom pozom, dama crnih oćiju, «Portret gđie L.», koji je osebujan jakom i živom karakteristikom izražaja u oćima, dojeran u kombinaciji boja a savršen u pogojenoj snižnosti. Portret mlade aristokratkinje, posebna umjetnost znamenitog Talijana, našla je u Bonacciu pravog ućenika. Slika njegove majke, dojmilje se kao lijepa a davno ispevana pjesma, na nam pokazuje takogjer način posebnoga rada u kojem umjetnik također uspijeva. «Zadnji akorđ» pun je teške melanholije i bezbriznosti, ođvan u svojoj monotonosti jednog te istog umir- nuteć akorđa. «Gđa P.» puna je osobitog nekog mira, mirne i smjerne žene, koja u jesenskoj dobi, dobiva i fakov stimung. «Starica», ragnena ne paletom nego kroz drvećem, dojmilje se živo sa jakošću svojih nabora, koje svi drugi ragneni su voljom i razumijevanjem pa su i uspjeli. «Jutro na moru» je potpunom uspijela radnja, bogata sa bogatstva svijetla i ljepote mora. Ovak na sud opravdava i činjenica da je ta slika prva na izložbi, ođmah kod otvorenja, ođbila svoju pustulu «prodano». Dvije marine jedna veća i jedna manja obje su potpunom uspijele, uprav zbog slikarstva mora, koje je u Bonacciu našlo svoja po- punog majstora. A što da rećemo o «Bijelom oblaku» gdje se boje noći, mora i bijeline oblaka preljevaju u zagrljaju ovinje zaljubljenih? Potpuni uspjeh. Takove su srca njegove marine i sve one male slike, takov je njegov «Maestro», koji gledaoca napunja nekomi razblažujućom hladnoćom i pozivlje ga, da ju uživa u prebježede vrućice dana.

No kruna njegovih radnja je njegova «Madonna» puna svetlog simbolizma, puna mističnosti u svjetlosti a uz to takove jednostavnosti, da joj se čovjek mora diviti. U ođjoj slici po- kazao je Bonacci da može biti vrijedan umjetnik nabožnih alka, dostojan našega Međovića. Svojom «Madonnom» ođba- lećio se je od šablone, kojom se slikaju ovakove slike, pa joj je dao posebni izražaj zabrinute majke, kojoj se sva misao utapa u jedinicu Isusu.

Čitava izložba djeluje lijepo i povoljno. To je dojam koji ponesosmo gledajući izložbu našeg Bonacci. Mlad umjet- nik a pun lijepih nada vrijedan doista svake preporuke. (S. L.) M. N.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvještaj austrijsko-ugarskog glavnog stana. BEČ, 22. Službeno se javlja: 22. februara 1918.

Nije bilo osobitih događaja. Cete vojne skupine Linsingenove stigle su u Novograd-Volinski.

Poglavica generalnog staba.

Izvještaj njemačkog velikog glavnog stana. BERLIN, 22. Wolf Bureau javlja: Veliki glavni stan, 22. februara 1918.

Zapadno bojište: U pojedinim odsječcima artiljerijska i minska djelatnost i omanji izvidnički okršaji. Na željeznič- koj pruzi Upern-Roulers engleska poljska straža bi nenadno napadnuta te zarobljena.

Zadnja tri dana oborene su hicima u zrač- nom boju i sa zemlje 24 neprijateljske letjelice i 2 zauzdana balona.

Istočno bojište: Vojna skupina generala Eichorna: U Kubonjskoj stupila je pod njemačko za- povjedništvo. U Litvi naše su kolone udarile preko Ronneburga, Volmara i Spandaua. Naše su čete ušle usred ođsevljenja pučanstva u Rjezicu; ođanle zagonile su se do Ljuzyna. Minsk je zapremljen.

Vojna skupina Linsingenova. Potpomazač Ukrajinu u njezinoj borbi za o- slobodjenje, imalo se uspijeha. U Novogradu-Vo- linsku stupili smo u dodir sa ultrajnskim odjel- cima. Druge kolone marširaju prema Dubnu.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Novi pregovori o miru s Rusijom. BERLIN, 22. Ruski kurir stigao je sinoć u Berlin i predao prijedlog o miru petrogradske vla-

de, koji se doslovce slaže sa petrogradskim radio- telegramom, i potpisan je od Lenina i Trockoga.

Kako «Norddeutsche Allgemeine Zeitung» ja- vlja, novi će pregovori sa Rusijom početi tek do nekoliko vremena. Državni tajnik Kühlmann upo- trebiće megjutim vrijeme, da kao njemački opu- nomoćenik najprije vodi pregovore o sklapanju mira sa Rumunjskom.

Izvještaj bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 22. Generalni štab, 21. februara

Maćedonska fronta: Zapadno od Ohridskog jezera naša je artilje- rija raspršila više skupina francuske pješadije. Na pojedinim mjestima u obluku Cerne i kod Dobro- polja kratka obostrana pucnjava. U okolici Mo- glene i s obe strane Vardara obična artiljerijska vatra. U donjem dijelu doline Strume zivahna iz- vidnička djelatnost.

Fronta u Dobrudži: Dirmirje.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 22. Si comunica ufficialmente: 22. febbraio 1917.

Nessun avvenimento particolare. Teatro della guerra orientale.

Le truppe del gruppo di Linsingen hanno rag- giunto Nowograd-Wolynsk.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 22. Il Wolff-Bureau comunica: Grande quartiere generale, 22 febbraio 1918.

Teatro della guerra orientale. In singoli settori attività artilgeria e lan- ciamine e minori fazioni di ricognizione. Sulla linea ferroviaria Upern-Roulers la guardia di campo inglese venne attaccata all'improvviso e fatta pri- gioniera.

Negli ultimi tre giorni furono abbattuti a colpi d'arma da fuoco, in combattimenti aerei e dal suolo, 24 velivoli nemici e due palloni frenati.

Teatro della guerra orientale. Gruppo d'eserciti Eichorn.

Nell'Estonia venne presa Hapsal. Il primo reggimento estone si è assoggettato al comando germanico. Nella Livonia le nostre colonne si spin- sero innanzi oltre Ronneburg, Wolmar e Spandau. Le nostre truppe sono entrate a Rjezica in mezzo al gubito della popolazione. Da là si spinsero in- nanzi fino a Ljuzyn. Venne occupata Minsk.

Gruppo d'eserciti di Linsingen. Nell'appoggiare l'Ucraina nella sua lotta per la liberazione, si sono fatti dei progressi. A No- vograd-Wolynsk ci siamo collegati coi reparti uc- raini. Altre colonne marciano su Dubno.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

Per la pace con la Rumenia. Czernin a Bu- karest.

VIENNA, 22. Il ministro degli esteri conte Czernin recasi oggi a Bukarest accompagnato dal capo sezione d.r. Gratz, dal console generale von Peter e dal consigliere di legazione Colloredo.

VIENNA, 22. Il segretario di Stato Kühlmann riprese alle 3 1/2 pom. il viaggio per la Rumenia.

Per la ripresa delle trattative di pace con la Russia.

BERLINO, 22. Un corriere russo giunse ieri sera a Berlino, e consegnò la proposta di pace del governo di Pietroburgo. Il documento, che con- corda letteralmente col noto radiogramma di Pie- troburgo, è firmato da Lenin e Trocky.

A quanto comunica la «Norddeutsche Allgemeine Zeitung» il principio delle nuove trattative con la Russia è da attendersi appena fra qualche tempo. Il segretario di stato Kühlmann approfitterà quindi di questo intervallo, per condurre, quale plenipo- tentziario germanico, le trattative di pace con la Rumenia.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik. Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

JAVNA ZAHVALA

Svim onima koji su prigodom smrti našeg nezaboravnog strica

D.r Boža Trojanis

Viteza Reda Željezne Krune III Raz. Nadpopa, Mitronosnog Opača, Zupnika, c. k. sačuvatelja starina.

koja je slijedila u noći 7 tek. sudjelovali našoj žalosti, bilo prisustvujući sprovodu, bilo dostavom vijenaca i namjenjujući svota u korist mjesne Javne Dobrotvornosti izrazujemo našu najharniju zahvalu.

Vječita naša harnost na osobiti način Drev- sijetlom i Prepoštovanom Biskupu Dr. Jozipu Mar- čeliju koji se je udostojio izričito doći iz Dubrovnika na zadušnice; M. P. Kanonicima i Kaptolu Slavne Opatske Crkve u Korčuli koji su izkazali svečanu počast mrtvim ostancima neprezaljenog pokojnika. Lijepa hvala Diocezanskom Svećenstvu na sudjelo-

vanju, M. P. O. Franjevcima iz Otoka i M. P. O. Dominikancima S. Nikole; c. k. Vojničkom Zapo- vjedništvu, c. k. Vlastima, Općini, Korporacijama, Društvima i svim drugima koji sudjelujući sprovodu htjedose iskazati zadnju počast našem nezabo- ravnom pokojniku.

Korčula, 10 Veljače 1918. Obitelji: Smerchinich, Benussi, Dimitri, Foretich- Colenda i Trojanis na ime svoje i ostale svojice

RINGRAZIAMENTO.

A tutti coloro che nell'occasione della morte del nostro indimenticabile zio

D.r Natale Trojanis

Cavaliere della Corona Ferrea di III Cl. Abate Mitrato, Parroco l. r. conservatore dei monumenti

avvenuta la notte dei 7 corr. presero parte al nostro dolore sia colla partecipazione ai funerali che coll'invio di ghirlande e devoluzione d'importi a favore della locale Pubblica Beneficenza, ester- niamo le nostre più sentite grazie.

La nostra gratitudine riconoscenza in especial modo a S. S. Ill.ma Monsignor Vescovo Dr. Giu- seppe Marčelich degnatosi venire espressamente da Ragusa pell'esequie; ai M. R. Canonici e Capito- loto della Chiesa Insigne Abaziale di Curzola che vollero rendere solenne omaggio alla salma del caro defunto. Sentite grazie al Clero della Diocesi intervenuto, ai M. R. P. Francescani del convento dell'Abbadia e M. R. P. Domenicani del convento di S. Nicolò; all'i. r. Comando militare, alle i. r. Autorità, Comune, Corporazioni, Società e a tutti gli altri che vollero manifestare, prendendo parte ai funerali, l'ultimo tributo d'estimazione verso il nostro indimenticabile defunto.

Curzola, 10 Febbraio 1918.

Le Famiglie: Smerchinich, Benussi, Dimitri, Foretich- Colenda e Trojanis anche a nome degli altri con- giunti.

Dilemitoj gospodi prijateljima i znancima koji su nam iskazali svoje saučeeše prigodom gubitka naše

Anice Maglice rogi. Crnogorac

izrazujemo našu harnost i zahvalnost. Osobito harnost izrazujemo našim prijateljima koji su sudjelovali budi krunam budi duplirim budi dobrotvornim prinosima.

Deizreciva pak hvala i harnost do groba D.r. Dragomiru Montani-u što je uložio svu svoju znanost nezaleć ni truda ni vremena e dabi oteo našu Anicu iz čeljusti nezastiljene smrti.

Budi također hvala Mlp Ocu Josi Miorinu koji je našu Anicu sve do zadnjega časa težio i krijepio Svetostajstvima Svete Vjere pokazujući joj put k Raju.

Svima i svakome još jednom od srca hvala Šibenik, 14 veljače 1918.

- Ivo Maglica muž
- Jerolim « svekar
- Ciprijan « svekva
- Angja « kći
- Jere « sin
- Josica « kći

JAVNE ZAHVALE.

I. U golemoj nesreći, što me je zadesila gubitkom mog sina Ivana, koje je poginuo na ratištu, harno zahvaljujem uglednoj C. K. Austrijskoj Vojničkoj Zakladi za udovice i siročad (Odio: Ratno osigura- nje) koja mi je najvećom pospednošću isplatila osi- guranje iznos Kr. 2000. (dvije tisuće) i time moju tešku bol materialno ublažila

Vrgorac, dne 18. 8. 1917.

Kata ud. Opačić

II. Ovim najsrdačnije zahvaljujem C. K. Vojničkoj Zakladi za udovice i siročad (Odio: Ratnoj Osigu- ranje) koja mi je danas isplatila Kr. 2000. (dvije tisuće) na podmiru police ratnog osiguranja, kojom je bio osiguran moj pokojni muž Rade Giljača p. Lovre.

Lješević - Grbalj, 22. Decembra 1917.

Jake ud. Giljača

III. Na brzu i točnu isplatu od Kruna tisuću, (1000 Kr.), za koji sam iznos bila osigurala mog pokojnog sina Petra, od srca zahvaljujem C. K. Austrijskoj Vojničkoj Zakladi za udovice i siročad (Odio: Ratno osiguranje).

Borovik, Komiža dne 26. 11. 1917.

Mladinec Antica žena Lovra

IV. Dotpisani smatra se dužnim javno zahvaliti C. K. Austrijskoj Vojničkoj Zakladi za udovice i siročad (Odio: Ratno osiguranje) koja mu je redovito isplatila svotu od Kr. 1000 (tisuću Kruna) u ime ratnog osiguranja za pokojnog nećaka Fran- ja Vrsalovića.

Dovlje, dne 7. Prosinca 1917.

Mijo Vrsalović

V. Nasrdačnije zahvaljujem C. K. Austrijskoj Voj- ničkoj Zakladi za udovice i siročad (Odio: Ratno osiguranje), na brzu i tačnu isplatu od Kr. 500 (petsto Kruna), koju sam svotu primila kao osi- gurninu za pokojnog mi muža Petra Dragaša p. Ivana težaka iz Golubića.

Knin, (Golubić), dne 22. Prosinca 1917.

Anica žena pok. Petra Dragaša.

5. Morske vještice.*

Parođna morskara gatkā, priopćio mi Dn K. V. «Jedan kapetan na Pelješcu imao mater i ženu. Obe su bile vještice. On se spremao na put; a kad

*) Po dalmatinskom primorju, a navlaš po našim oto- cima ima mnoštvo priča o vješticama, o njihovom pomorskom i prekomorskom putovanju, u opće o njihovom utjecaju na svađanje prilike pomorskog i ribarskog života. Na žalost

I tako postaju u inostranstvu, — i u nuzgovnim pitanjima — kriva uvjerenja o našim pravim prilikama. — Na žalost dok mi naše narodno blago zanemarujemo i puštamo da gine i da ide u zaborav, po našim primorskim gradovima, po našim oćim oćima kupilo se sve do neđavna i paljetkovalo revno sve što nije bilo domaće: najkrhlijavije talijanske pie- smnice, pričiće i najsićušnije uspavavanke, koje su u naš ođulata- iz Italije; i to se sve lijepo i stručnjaci oćim vješticom objeloda- njivalo u stranim novinama i revlijama i tako, našim neha- jstvom i na ovom polju, sami doprinjesmo utvrdjivanju kri- vjeh nazora o narodnosti našijeh obala. (Op. Uređ.)

«široko-levante», «osiro-široko», «tarmuntana», «evan- tara», te «pulenat» ili «garbin».

Zimi najviše smetaju bura i jugo, jer silnom žestinom pušu. Kad bura «zaođmi» u moru je «sve jeođn lagun» i jao si ga ođno pomorcu, jer mu bura govori: «Kad jidrin jō, nemoj jidrit ti». A ni

*) Kad zvijezda «preleti», kaže joj se: O ti zvizda, kō letiš, podaj meni što želin; ča oćima viođin, do rukami stvorit!

Kad je «gornjō voda» jugo će i ribe ne fali, dođol «dojnjō voda» naviješta «tarmuntōnu» ili «ma- štroil» i rastjera ribu.

Kad su velike «bote» (valovi), onđa more «buca». — U moru se danas gotovo svak kupa, osim starijeh ljuođi i žena. U kupanju uživaju osobito djeća. Da istjeraju more, koje im je ušlo u uho čine ovako: uzmu dvije pločice, jednu pritisnu na jedno uho a drugu na drugo. Onđa okrećući glavom

«govačko»
«Bud»

Modre galice 98%

prodaje na malo i na veliko
Aleksandar Kovačević - Zadar
na staroj obali (magazin Tripolić). 19-12

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun. Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosa svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od
1. siječnja 1917
plaća na uložnim knjižicama
3³/₄ kamata.

OGLAS.

Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije preporuča za potpuno sigurno ulaganje glavnica

4% obveznice IV dalmatinskog pokrajinskog zajma za poljodjelske poboljšice.

izdane usljed zemaljskog zakona od 12. juna god. 1911 br. 27. l. z. z. Sa državnim zakonom od 7. augusta g. 1912. br. 174. d. z. l. priznata je ovim obveznicama *pupilarna sigurnost*.

Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije nugja ove obveznice, dok zaliha traje uz tečaj 96%.

U slučaju izvučenja na sreću ove će se obveznice isplatiti u cijeloj pisanoj vrijednosti.

Potanke obavijesti daje Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije zanimanim strankama pismeno kretom pošte.

OD ZEMLJIŠNO-VERESIJSKOG ZAVODA KRALJEVINE DALMACIJE.
U Zadru, dne 13. veljače god. 1918.

Fratelli Mandel & Nipote BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: *Lettere di pegno 4¹/₂ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4% Lettere di pegno 4¹/₂ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4% - Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5% - Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4¹/₂%.*

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: *Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3% Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4% Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f. chi 400. Vinc. principale f. chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.*

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: *Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso*, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

INTERESANTNA NOVOST!

za sve postolarne, postolare i t. d. uklanja sve mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata

Gibljiv-elastičan poplat od pletene željezne žice

nevidljiv pričvršćen na postol. Tih, lagan bod. Puzanje isključeno. Može se lako pribiti i odalečiti nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajinja
zaštita za poplate.

Proizvagaše u 9 različitim veličina t. j. u Br. 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Cijena po jedinim paru uključivo vijke za pričvršćivanje Kr. 5.20. *Grosistima i preprodavačima znatna popust.*

Parovi šalju se na uzorak uz pouzete Kr. 5.50 uključivo poštarinu i pakovanje ili uz isplatu unaprijed.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu-Hercegovinu i Istru kod tvrtke
BRAĆA KLEIN - ZADAR (Dalmacija).

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 12 do 30 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 60 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 8. — Cigaretnog papira: «Riz Abadije» I. 60/100 Kr. 14. — II. 100/100 Kr. 12. — «Austria» 100/80 Kr. 5. — «Samum» II. 120/80 Kr. 15. — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Smalliranih tablica za groblje sa i bez fotografije

== za danas i za nrede. ==

Diseti stroj «Melcor» talogjer hrv. pismom.

Dečata od gume i mjedi.

Električna Baterija Kr. 2. — komplet Kr. 4.50.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kr. 3-50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvozdnom žicom 3 m po kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Zastupstva za špediterske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Drag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brünn, Buchs, Budapest, Constantinopol, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Zastupstva za špediterske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Drag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brünn, Buchs, Budapest, Constantinopol, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.